

Sygn. akt III AUa 442/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SA Bożena Grubba SA Aleksandra Urban (spr.)
Protokolant:	stażysta Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2016 r. w Gdańsku

sprawy S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o ustalenie

na skutek apelacji S. D.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 listopada 2015 r., sygn. akt IV U 724/15

oddala apelację.

SSA Bożena Grubba SSA Grażyna Czyżak SSA Aleksandra Urban

Sygn. akt III AUa 442/16

UZASADNIENIE

S. D. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 7 września 2015 r., w której organ rentowy stwierdził, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, tj. F. - S. D. ubezpieczony podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 10 października 2009r. do 27 maja 2010r. i od 3 kwietnia 2011 r. do 19 lutego 2014 r. oraz ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w poszczególnych okresach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2015r. Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach :

Ubezpieczony dokonał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą F. - S. D. z datą rozpoczęcia działalności 20 kwietnia 2009 r. Przedmiotem powyższej działalności są remonty i wykończenie wnętrz. Ubezpieczony nie zatrudniał pracowników. W okresie od dnia 28 lutego 2010 r. do dnia 3 kwietnia 2011 r. dokonał zgłoszenia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Ponownie to uczynił w dniu 20 lutego 2014 r.

S. D. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uiszczył tytułem podatku dochodowego - za miesiąc październik 2009r - kwotę 3 zł, za miesiąc listopad 2009r. - 98 zł, za miesiąc lipiec 2011r. - 251 zł, za miesiąc czerwiec 2012r. - 121 zł, za miesiąc lipiec 2012r. - 19 zł.

W dniu 31 lipca 2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał decyzję, w której stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników ubezpieczonego w zakresie: ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego w okresach od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 10 września 2006 r., od dnia 1 kwietnia 2007 r. do dnia 30 czerwca 2007 r., od dnia 10 października 2009 r. do dnia 27 maja 2010 r., od dnia 3 kwietnia 2011 r. do dnia 19 lutego (...). W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego na podstawie otrzymanego w dniu 25 czerwca 2014 r. zaświadczenia z ZUS we W. informującego o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywanej pracy na umowę zlecenie w okresach od 10 lutego 2006 r. do 16 lutego 2006 r., od 30 kwietnia 2006 r. do 20 września 2006 r. i od 20 października 2006 r. do 31 października 2006 r. oraz jako pracownik z tytułu wykonywanej pracy zawodowej w okresie od 9 lutego 2007 r. do 30 czerwca 2007 r., w powyższych okresach ubezpieczony nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j. t. Dz. U. z 2015 poz. 704 ze zm.). Powyższa decyzja uprawomocniła się z dniem 25 czerwca 2015 r.

W dniu 20 lipca 2015 r. ZUS wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia okresu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz podstaw wymiaru składek z tytułu prowadzenia przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności gospodarczej.

W dniu 7 września 2015 r. (...) Oddział w T. wydał decyzję, w której stwierdził, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, tj. F. - S. D. ubezpieczony podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, z podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne:

1. W okresie od dnia 10 października 2009 r. do dnia 27 maja 2010 r. oraz od dnia 3 kwietnia 2011 r. do dnia 31 października 2011 r. w kwocie zadeklarowanej, nie niższej jednak niż 30% minimalnego wynagrodzenia.
2. W okresie od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 19 lutego 2014 r. w kwocie zadeklarowanej, nie niższej jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Natomiast podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne stanowi dla ubezpieczonego zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Sąd Okręgowy przywołał przepisy regulujące podleganie ubezpieczeniu społecznemu oraz zdrowotnemu oraz wskazujące na cech uznania danej działalności za działalność gospodarczą. Podkreślił, iż wyjaśnienia wymagała kwestia, czy ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej rodzi domniemanie rozpoczęcia jej faktycznego wykonywania od dnia wpisu, chyba, że wnioskodawca zgłosił we wniosku o wpis późniejszy termin rozpoczęcia jej

wykonywania (art. 14 ust. 1 u.s.d.g). Domniemanie powyższe jest domniemaniem faktycznym z art. 231 kpc (tak orz. SA w Gdańsku z dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1011/12, Legalis oraz wyrok SA w Krakowie z dnia 4 kwietnia 2013 r., III AUa 1350/12, Legalis). Domniemanie faktyczne jest jednakże domniemaniem wzruszalnym, tj. takim, które można obalić (tak orz. SA w Łodzi z dnia 30 grudnia 2013 r., I ACa 832/13, Legalis) poprzez wykazanie, że pomimo wpisu nie prowadziło się faktycznie działalności gospodarczej.

Sąd I instancji podkreślił także, iż sąd w postępowaniu cywilnym orzeka na podstawie zgromadzonego w wyniku inicjatywy stron procesowych materiału dowodowego. Obowiązek zaś udowodnienia okoliczności z których strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne wypływa wprost z art. 6 k.c. Przenosząc zatem wyrażony w art. 6 k.c., tradycyjnie zaliczany do instytucji prawa materialnego obowiązek dowodzenia powoływanych przez stronę okoliczności na grunt prawnoprocesowy wskazać należy, że koresponduje on z wyrażoną w art. 232 k.p.c. zasadą inicjatywy procesowej stron.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie obalono powołanego domniemania, a tym samym nie wykazano by zarejestrowana działalność gospodarcza ubezpieczonego nie była faktycznie w spornym czasookresie wykonywana. Sąd, aby dokonać oceny jej charakteru, ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie opierając się na dowodach ujawnionych na rozprawie, przede wszystkim w postaci dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego. Strony w istocie nie kwestionowały autentyczności powyższej dokumentacji, odmiennie ją jedynie interpretując i wyciągając z niej odmienne konkluzje o charakterze tak faktycznym, jak i jurydycznym. Również Sąd nie widział podstaw do kwestionowania jej autentyczności. Sąd miał również na uwadze dowód z zeznań ubezpieczonego oraz niekwestionowane dokumenty, złożone przez niego w toku postępowania sądowego. Zeznaniami ubezpieczonego oraz dokumentom złożonym przez niego Sąd dał wiarę zasadniczo w części, jakiej pokrywają się z treścią dokumentów zgromadzonych w całym toku postępowania, odnoszącej się do faktów, a nie do ich oceny.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, iż nie może budzić wątpliwości zarobkowy charakter wykonywanej przez wnioskodawcę działalności. Niewątpliwie bowiem świadcząc usługi nią objęte odpłatnie zamierzał on osiągnąć (i w pewnych okresach osiągał) określony dochód, zysk ze swojej działalności i uzyskać w jej efekcie nadwyżkę przychodów nad świadomie osiągniętymi kosztami. Nie ma przy tym znaczenia dla Sądu, że podstawowym źródłem utrzymania ubezpieczonego była praca w gospodarstwie rolnym. Ważny bowiem dla Sądu w kontekście przesłanki zarobkowości był fakt, że dla ubezpieczonego działalność gospodarcza miała charakter źródła utrzymania, nieistotne, że dodatkowego. Sam zaś fakt braku osiągania przychodów w pewnych okresach nie dyskwalifikuje oceny działalności jako zarobkowej, bowiem ostateczny jej wynik finansowy nie stanowi elementu statuującego działalność gospodarczą w rozumieniu powołanych powyżej przepisów.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest również, że działalność gospodarcza ubezpieczonego została zaewidencjonowana w (...). Ubezpieczony zeznał również, że posiadał podstawowe narzędzia do wykonywania działalności, jak również, że wystawiał swoim klientom rachunki. Powyższe ustalenia prowadzą do konstatacji, że jego działalność była zorganizowana zarówno pod kątem formalnym (legalizacja działalności w jednej z form, przewidzianych przez prawo), jak również materialnym (posiadanie bazy do prowadzenia działalności poprzez posiadanie potrzebnych narzędzi do jej wykonywania oraz wystawianie rachunków). Nie ma przy tym znaczenia, zdaniem Sądu I instancji, okoliczność, że ubezpieczony nie posiadał wielkiej firmy, środków trwałych i lokalu, nie świadczył usług na wielką skalę, nie reklamował się, nie chciał rozwijać działalności oraz, że nie zatrudniał pracowników, nie było to bowiem niezbędne do wykonywania przez niego działalności gospodarczej. Bez znaczenia dla oceny zorganizowania formalnego jest okoliczność, że działalność miała na celu jedynie legalizację wykonywania usług przez ubezpieczonego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, działalność gospodarcza ubezpieczonego spełnia również cechy ciągłości. Czynności, które wykonywał ubezpieczony były bowiem czynnościami powtarzalnymi, związanymi z dokonywaniem remontów u klientów na każdorazowe ich zlecenie. Nie ma przy tym znaczenia dla oceny przesłanki ciągłości fakt, że wymienione -usługi ubezpieczony świadczył rzadko, a większość czasu spędzał, pracując w gospodarstwie rolnym. Zdaniem

Sądu, odwołując się do przytoczonego wyżej orzecznictwa, wystarczająca była okoliczność, że ubezpieczony świadczył usługi nie w sposób jednorazowy, lecz przez pewien określony okres. Jak zeznał ubezpieczony (i co znajduje potwierdzenie w dowodach przelewów należności podatkowych), we wszystkich latach objętych zaskarżoną decyzją uzyskiwał dochody z działalności gospodarczej. Mało tego, z przedłożonych przez niego dokumentów wynika, że w 2009 i 2012 r. osiągał przychód dwa razy w roku. Ponadto, w świetle jego zeznań, świadczenie przez niego usług nie wymagało specjalistycznych narzędzi ani sprzętu, jedynie podstawowych narzędzi, co było zdaniem Sądu wystarczające, aby ubezpieczony mógł rozpocząć prowadzenie działalności w każdej chwili, gdy tylko otrzymałby zlecenie. W tym zakresie podkreślić należy, iż sam ubezpieczony przyznał, że gdyby poza okresami zawieszenia działalności zgłosił się potencjalny klient, w jej ramach świadczyłby usługi na jego rzecz. Podkreślić przy tym należy, iż prowadzenie działalności gospodarczej nie obejmuje wyłącznie okresów wykonywania czynności stanowiących przedmiot teje działalności, ale także okresy oczekiwania na zlecenia. Sąd Okręgowy zgodził się bowiem w tym zakresie z prezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem, że obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu mimo faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej nie ustaje także wtedy, gdy nadal oczekuje się na kolejne zamówienia lub ich poszukuje (tak SN w orz. z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03 oraz w . z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05).

W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony, mimo faktycznych przerw w wykonywaniu usług, w istocie oczekiwał na kolejne zamówienia, był on bowiem w stanie w każdej chwili je zrealizować. Prowadził w takim razie etycznie działalność gospodarczą przez cały czas, kiedy nie była ona przez niego zawieszona. Fakt zgłoszenia takiego zawieszenia wskazuje, iż ubezpieczony miał pełną świadomość możliwości podjęcia takiej decyzji w okresach gdy działalności prowadzić faktycznie nie zamierzał, a tym samym rezygnacja z takiej decyzji w pozostałych okresach potwierdza zamiar prowadzenia w nich zarejestrowanej działalności, wobec powyższego zdaniem Sądu Okręgowego uznać należy, iż ubezpieczony nie obalił mniemania, iż prowadził działalności gospodarczą w okresie, gdy była ona zarejestrowana (i nie zawieszona). Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem, do którego przychyliła się Sąd Okręgowy, „osoba, która jest wpisana w ewidencji działalności gospodarczej, a nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia tej działalności, winna być traktowana jako prowadząca taką działalność” (orz. SN z dnia 25 listopada 2005 I UK 80/05, orz. SN z dnia 11 stycznia 2005 r., II UK 105/04).

Przenosząc powyższe wypowiedzi Sądów na grunt niniejszej sprawy, Sąd I instancji stwierdził, że nie wykazano by ubezpieczony miał zamiar zaprzestania działalności gospodarczej w innych okresach, niż ujawnione w (...). Ubezpieczony nie tylko nie zwrócił się do organu ewidencyjnego z wnioskiem o wpis zawieszenia działalności gospodarczej w pozostałych okresach, ale także zostawał w istocie w gotowości do świadczenia usług.

Konkludując, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa. Ubezpieczony bowiem nie obalił domniemania wynikającego z treści art. 14 ust. j.s.d.g. i nie wykazał, że nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej w okresie objętym zaskarżoną decyzją. Na marginesie przy tym Sąd I instancji wskazał, iż ubezpieczony w żaden sposób nie podważał zawartej w zaskarżonej decyzji - znajdującej oparcie w treści przywołanych powyżej przepisów - kwestii sposobu ustalenia podstawy wymiaru składek. W rezultacie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji. Sąd bowiem znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia złożonego odwołania.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca, zaskarżając go w całości i zarzucając temu orzeczeniu błędne ustalenia faktyczne, które miały wpływ na treść wyroku polegające na stwierdzeniu, że odwołujący prowadził działalność gospodarczą w okresach wymienionych w decyzji z dnia 7 września 2015 roku.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie okresów prowadzenia działalności przez Odwołującego zgodnych ze złożonymi deklaracjami ZUS z systemu (...).

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny, zatem nie można jednoznacznie określić na podstawie ww. wpisu czy działalność jest faktycznie prowadzona czy nie jest lub czy w okresie zawieszenia przedsiębiorca nie wykonywał usług.

Skarżący podkreślił, że nie posiadał lokalu, samochodu służbowego, nie zatrudniał pracowników i nie posiadał żadnych środków trwałych. Nie reklamował się i nie zabiegał o klientów. Nie dokonał również wyrejestrowania z ubezpieczeń KRUS.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, nie zawiera bowiem zarzutów skutkujących uchYLENIEM bądź zmianą zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie podlegania przez wnioskodawcę S. D. ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach od 10 października 2009 r. do 27 maja 2010 r. oraz od 3 kwietnia 2011 r. do 19 lutego 2014 r.

W powyższym zakresie Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie ustalonych faktów. W konsekwencji Sąd odwoławczy, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Podstawę prawną decyzji organu rentowego stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa), zgodnie z którymi obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność i osobami z nimi współpracującymi. Terminy podlegania ubezpieczeniom społecznym określa przepis art. 13 ust. 4 ustawy systemowej, który stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Bezspornym było, iż S. D. w dniu 20 kwietnia 2009 r. zarejestrował się w ewidencji działalności gospodarczej, jako przedmiot działalności podając remonty i wykańczanie wnętrz. W okresie od dnia 28 lutego 2010 r. do dnia 3 kwietnia 2011 r. dokonał zgłoszenia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Ponownie zawiesił wykonywanie działalności w dniu 20 lutego 2014 r.

Jak trafnie zauważył Sąd I instancji, orzecznictwo Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazuje, iż podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje – zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 94/08, Lex nr 960472; dnia 21 czerwca 2001 r., II UKN 428/00, OSNAPiUS 2003 nr 6, poz. 158; z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198; z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114).

Sąd Apelacyjny podziela także pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 września 2007 r. (III UK 35/07, Lex nr 483284), iż art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Tak więc, to nie decyzja organu rentowego powoduje powstanie tego obowiązku, a jedynie potwierdza ona ten obowiązek. Decyzja ta wydawana jest na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń i nie jest decyzją kształtującą prawa

i obowiązki, a jedynie decyzją potwierdzającą przebieg ubezpieczeń. Ubezpieczenie powstaje zatem z mocy prawa, a decyzja organu rentowego ma jedynie charakter deklaratoryjny, potwierdzający powstanie prawa z chwilą ziszczenia się jego ustawowych przesłanek. Art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą tę działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), który stanowi, iż jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Jest to legalna definicja działalności gospodarczej, co oznacza, że powinna być ona traktowana jako powszechnie obowiązujące rozumienie tego pojęcia w polskim systemie prawnym (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 2009 r., V KK 330/08, Prok. i Pr.-wkł. 2009, Nr 6, poz. 17, zob. też uchwałę Sądu Najwyższego z 23 lutego 2005 r., III CZP 88/04, OSNC 2006, Nr 1, poz. 5).

W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, iż niewątpliwie stwierdzenie, że w danym wypadku mamy do czynienia z działalnością gospodarczą, wymaga ustalenia kumulatywnego spełnienia kilku przesłanek, gdyż działalność taka charakteryzuje się specyficznymi właściwościami. Chodzi o takie elementy, jak jej profesjonalny charakter, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku lub zasadzie racjonalnego gospodarowania, działanie na własny rachunek, powtarzalność działań oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 11 maja 2005 r. III CZP 11/05 Lex 148429).

Aby ocenić, czy decyzja organu rentowego z dnia 5 października 2015 r. była prawidłowa, ustalić zatem należało, czy wnioskodawca w spornych okresach faktycznie wykonywał działalność gospodarczą.

Mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy wnioskodawcą a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący obowiązku ubezpieczeń społecznych - Sąd Apelacyjny zważył, iż przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd I instancji nie oparł rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jedynie na fakcie, iż wnioskodawca działalność taką zarejestrował. Niemniej jednak, zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem, zarejestrowanie działalności gospodarczej rodzi domniemanie faktycznie, iż działalność taka była faktycznie prowadzona (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, Lex nr 1102533; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, Lex nr 585723). Jeśli więc ubezpieczony twierdzi, iż pomimo rejestracji działalności gospodarczej w rzeczywistości nie prowadził, to zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c. jego obowiązkiem jest przedstawienie takich dowodów, które domniemanie powyższe obalą.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji trafnie ocenił, iż w niniejszej sprawie wnioskodawca nie zdołał obalić domniemania płynącego z rejestracji w ewidencji działalności gospodarczej.

Przede wszystkim podkreślić należy, iż ubezpieczony nie przedstawił w zasadzie żadnych dowodów wskazujących na nieprowadzenie działalności w spornych okresach. Jego strategia procesowa opierała się w zasadzie jedynie na przedstawieniu swoich twierdzeń, niepopartych jednak jakimkolwiek wiarygodnym materiałem dowodowym.

Za taki nie można bowiem uznać przedłożonych przez skarżącego potwierdzeń przelewów na konto urzędu skarbowego. Wbrew twierdzeniom apelującego, wynika z ich bowiem, iż ubezpieczony faktycznie działalność prowadził, ale osiągał z niej niskie dochody. Niskie dochody nie dyskwalifikują jednak działalności cechy dochodowości. W tym zakresie znaczenie ma bowiem również kryterium subiektywne w postaci dążenia danego

podmiotu do osiągnięcia zarobku (będącego zazwyczaj zyskiem) przez wykonywanie określonej działalności. Nie jest więc konieczne faktyczne osiąganie dochodów z danej działalności. Przynoszenie strat przez daną działalność (zarówno przejściowo, jak i w dłuższych okresach) nie pozbawia jej statusu działalności gospodarczej. Należy bowiem liczyć się z możliwością niezyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia (cel) (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 grudnia 2014 r. III AUa 878/14, LEX nr 1623817). Jeśli więc wnioskodawca osiągał ze swojej działalności dochody, nawet niskie, to świadczy to o tym, że do nich dążył, a jego działalność nie była pozbawiona zarobkowości.

Zauważyć także należy, iż jak wynika z zeznań ubezpieczonego, wystawiał on klientom rachunki, posiadał podstawowe narzędzia do wykonywania działalności, a jego działalność nawet jeśli nie była wykonywana codziennie, to jednak była powtarzalna i nosiła cechę ciągłości.

Sam fakt, iż wnioskodawca nie zamieszczał nigdzie reklam swojej działalności nie świadczy natomiast o tym, że działalności nie prowadził i nie zależało mu na nowych klientach. W przypadku prac remontowych powszechną praktyką bowiem jest zdobywanie nowych klientów na zasadzie polecenia i rekomendacji, a nie reklamy. Nawet więc jeśli jego klientami byli znajomi i sąsiedzi, nie wyklucza to w żaden sposób zakwalifikowania prowadzonej przez niego działalności jako działalności gospodarczej.

Odnosząc się zaś do przytoczonego przez wnioskodawcę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie I UK 156/11 (Lex nr 1102533), wskazać należy, iż wyrok ten wydany dotyczył odmiennego niż w niniejszej sprawie stanu faktycznego. Sezonowość pracy, o której wspomina skarżący, została w jego przypadku uwzględniona, bowiem okresy, na jakie zawieszał on prowadzenie działalności gospodarczej w związku ze wzmożoną ilością prac rolnych, zostały wyłączone z okresu objęcia go ubezpieczeniem społecznym.

Reasumując, stwierdzić należy, iż wnioskodawca nie wykazał, że pomimo rejestracji faktycznie nie prowadził w spornych okresach działalności gospodarczej. Tym samym więc na mocy przywołanych wyżej przepisów należało objąć go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu.

Uznając zatem rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego za prawidłowe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSA Aleksandra Urban SSA Grażyna Czyżak SSA Bożena Grubba